

Українська література

11 клас (екстернат)

1. Українська література ХХ ст. Стильове розмаїття мистецтва 1920-х років. Поняття «розстріляне відродження».
2. Літературний авангард (оглядово). Поет-футурист М.Семенко – сміливий експериментатор. Урбаністичні мотиви його лірики («Бажання», «Місто», «Запрошення»).
3. Провідна роль поезії у 1920-ті роки.
Павло Тичина. Основне з життя і творчості поета. Трагізм його творчої долі.
4. Феномен «кларнетизму». Вітаїстичність як наскрізна оптимістична тональність, життєствердна настроєвість (зб. «Соняшні кларнети»). Поезії *«Арфами, арфами...»*, *«О панно Інно...»*, *«Ви знаєте, як липа шелестить...»*
5. Художнє відтворення національно-визвольного пробудження народу, уславлення борців за вільну Україну (*«Пам'яті тридцяти»*, *«Одчиняйте двері...»*)
6. **Євген Плужник** - один із провідних поетів «розстріляного відродження». Його творча біографія, трагічна доля. Сповідальність, ліричність, філософічність лірики.
7. Поезії Є.Плужника *«Вчись у природи творчого спокою...»*, *«Ніч... а човен – як срібний птах!..»*.
8. Група «київських неокласиків». Їхнє творче кредо, орієнтація на традицію, класичну форму вірша. Творчий шлях М. Рильського, рання творчість. Мотиви пошуків душевної рівноваги, краси в житті та в душі, вітаїзм, сповідальність, життєлюбство.
9. Захоплення красою й величчю світу (*«Солодкий світ!..»*). Сонет *«У теплі дні збирання винограду»* – вишуканий зразок неокласичної інтимної лірики.
10. Жанрово-стильове розмаїття. Нові теми, проблеми. Життєвий і творчий шлях **Миколи Хвильового (М.Фітільова)**. Провідна роль у літературно-мистецькому житті 1920-х років. Романтичність світобачення. Участь у ВАПЛІТЕ, дискусія 1925-1928 рр.
11. *«Я (Романтика)»* – новела про добро і зло в житті та в душі. Проблема внутрішнього роздвоєння людини. Образ ліричного «Я». Роль присвяти. Образ матері, його символічність.
12. **Юрій Яновський**. Творча біографія письменника.
Ю. Яновський і кіно. Роман у новелах *«Вершники»* – зразок соцреалізму.
13. Новаторство художньої форми (*«Майстер корабля»*): модерний сюжет, проблеми творення нової української культури. Неоромантичні герої То-Ма-Кі, Режисер, Сев, Тайях та їх прототипи, модерністські образи Міста, Моря. Морально-етичні колізії твору.

14. **Валер'ян Підмогильний.** Життєвий шлях, трагічна загибель. Автор інтелектуально-психологічної прози, перекладач.
15. Світові мотиви підкорення людиною міста, її самоствердження в ньому, інтерпретовані на національному матеріалі в романі «**Місто**».
16. Зображення «цілісної» людини: в єдності біологічного, духовного, соціального. Образ українського інтелігента Степана Радченка, еволюція його характеру. Морально-етичні колізії твору. Жіночі образи в ньому.
17. **Остап Вишня (Павло Губенко).** Трагічна творча доля українського гумориста, велика популярність і значення його усмішок у 1920-ті роки. Усмішки «**Моя автобіографія**», «**Письменники**».
18. Оптимізм, любов до природи, людини, м'який гумор як риса індивідуального почерку Остапа Вишні («**Сом**»). Пейзаж, портрет, характер людини, авторський голос, народні прикмети, прислів'я та приказки в усмішках.
19. Розвиток національного театру («Березіль» Леся Курбаса, Харківський театр ім. І.Франка), драматургії 1920–1930 рр. П'єси В.Винниченка, М.Куліша, І.Дніпровського, І.Кочерги, Я.Мамонтова на перетині традицій «корифеїв», зарубіжної класики і модерної драматургії. **Микола Куліш.** Основне про життєвий і творчий шлях митця. Зв'язок із театром Л.Курбаса. Національний матеріал і вселюдські, «вічні» мотиви та проблеми у п'єсах.
20. Сатирична комедія «**Мина Мазайло**». Проблема готовності українського суспільства бути українським. Духовна обмеженість на матеріалі українізації (Мина, Мокій, дядько Тарас, тьотя Мотя).
21. Сатиричне викриття бездуховності обивателів, що зрікаються своєї мови, культури, родового коріння. Драматургічна майстерність автора. Актуальність п'єси.
22. Розвиток української літератури в Західній Україні до 1939р. **Богдан-Ігор Антонич.** Аполітичність, наскрізна життєствердність, метафоричність і міфологізм поезій; екзотика лемківського краю в контексті вселюдських мотивів. «**Зелена євангелія**», «**Різдво**», «**Коляда**».
23. **Осип Турянський.** Історичний матеріал Першої світової війни - предмет художнього узагальнення й філософського осмислення. «**Поza межами болю**» - поема в прозі. Загальнолюдські мотиви і гуманістичні цінності. Біологічні інстинкти і духовна воля до життя.
24. Гуманістичний, життєствердний пафос поеми в прозі, його вселюдська значимість і всеохопність. Розгляд ідейно-художнього змісту окремих фрагментів твору.
25. Література письменників-емігрантів. «Празька школа» української поезії та її представники. **Євген Маланюк.**
26. Художнє осмислення героїчної і трагічної історії України, оптимістичний висновок про її майбутнє в поезії «**Уривок з поеми**». Її актуальність, символічність назви. «**Напис на книзі віршів...**» – ліричний роздум про призначення поезії, важливості місії поета закарбовувати свій час для нащадків.

27. **Іван Багряний (І.Лозов'ягін).** Основні віхи життя й творчості митця, його громадянська позиція. *«Тигролови»* - український пригодницький роман. Проблема свободи й боротьби за визволення. Жанрові особливості (динаміка сюжету, неоромантичність та ін.). Вольовий характер Григорія Многогрішного. Родина Сірків, майор Медвин.
28. Символіка роману, ідея перемоги добра над злом. Популярність твору в повоєнній Європі. Актуальність для нашого часу.
29. Участь українських письменників у Другій світовій війні. *Олександр Довженко*. Трагічна творча біографія митця. Довженко-художник. Довженко-прозаїк (оповідання часів війни, кіноповість *«Україна в огні»*).
30. Джерело вивчення історії його життя і трагічної доби – *«Щоденник»*. Правда про український народ, його історію крізь призму авторського бачення.
31. Історія написання *«Зачарованої Десни»*, автобіографічна основа, сповідальність.
32. Поєднання минулого і сучасного. Два ліричні герої: малий Сашко і зріла людина, митець. Морально-етичні проблеми, порушені в кіноповісті.
33. *Олесь Гончар*. Біографія, характеристика доробку. Творчий злет у 1960-ті роки. Його громадянська й життєва позиції, роль у духовному відродженні нації. Рання новелістика (1940-ві роки), її неоромантизм. Мрія і дійсність у новелі *«Модри Камень»*.
34. Романтична ідея кохання, що перемагає смерть. Образи українського бійця і юної словачки Терези. Особливість оповіді, роль кольорової гами в новелі.
35. Нова хвиля відродження української літератури на початку 1960-х років. *«Шістдесятництво»*. Його зв'язок із дисидентським рухом. Ідейно-стильове розмаїття, тематична і формотворча новизна творчості «шістдесятників».
36. **Василь Симоненко.** Коротко про митця («витязь молоді української поезії»). Традиційність його лірики. Образ України, громадянський вибір поета (*«Задивляюсь у твої зіниці...»*). Мотив самоствердження людини у складному сучасному світі, її самодостатність і самоцінність (*«Я...»*).
37. Інтимна лірика В. Симоненка («Ну, скажи, хіба не фантастично...», «Ікс плюс ігрек»). Роздуми над поезією митця та її мотивами.
38. **Дмитро Павличко** – поет і перекладач. Основні мотиви творів. Популярність. Вірш *«Два кольори»*, який став народною піснею. Збірка любовної лірики *«Таємниця твого обличчя»*. Використання фольклорних, персоніфікованих образів для передачі глибокого почуття кохання (*«Я стужився, мила, за тобою...»*).
39. **Іван Драч** - невтомний шукач нового змісту і нової форми в поезії. Переосмислення жанру балади. *«Балада про соняшник»* – поетичний роздум про суть мистецтва, процес творчості. Символічні образи.
40. **Микола Вінграновський** *«У синьому небі я висіяв ліс»*. Коротко про поета, прозаїка, кіномитця. Учень О.Довженка. Вселюдські, національні мотиви крізь призму «інтимного самозосередження». Інтимна лірика зб. *«Цю жінку я люблю»*.

41. **Григір Тютюнник.** Коротко про письменника і його творчість. «Вічна» тема «любовного трикутника» в новітній інтерпретації в новелі **«Три зозулі з поклоном»**.
42. Образ любові як втілення високої християнської цінності, яка вивищує людину над прагматичною буденністю, очищає її душу. Зміщення часових площин як художній засіб. Роль художньої деталі в розкритті характеру, ідеї.
43. **Ліна Костенко.** Творчий шлях. Особливості індивідуального стилю. *«Страшні слова, коли вони мовчать»*, *«Хай буде легко. Дотиком пера...»* – ліричні роздуми про значення слова в житті людини, суть мистецтва, його роль у суспільстві.
44. **«Недумано, негадано...»** – інтимна лірика як спонука до роздумів про суть кохання. Її сповідальність. **«По сей день Посейдон посідає свій трон...»**: мотив єднання людини зі світом рукотворної краси (мистецтво) і природою. Зв'язок із античною міфологією. Пошуки справжнього (не оманливого) щастя.
45. Історико-фольклорна основа історичного роману у віршах **«Маруся Чурай»**.
46. Духовне життя нації крізь призму нещасливого кохання. Центральні проблеми: митець і суспільство, індивідуальна свобода людини.
47. **Василь Стус.** Поет як символ незламного духу, збереження людської гідності. Загальний огляд його життя й творчості.
48. Узагальнені образи крізь призму індивідуальної долі. Поезія Стуса – зразок «стоїчної» поезії у світовій ліриці (**«Крізь сотні сумнівів я йду до тебе...»**, **«Господи, гніву пречистого...»**).
49. Історико-культурна ситуація наприкінці ХХ – на початку ХХІ ст. (на шляху до нового відродження). З'ява нового літературного покоління. **І.Римарук** («Обнови»), **Ю.Андрухович** («Астролог», «Пісня мандрівного спудея»), **О.Забужко** («Рядок з автобіографії», «Читаючи історію»), **О.Ірванець** («До французького шансоньє»), **С.Жадан** («Музика, черет...», «Смерть моряка»). Стильове розмаїття, експериментаторство, пошуки нових форм і тем.
50. Література елітарна, вишукана, високохудожня. Література масова, популярна (її інтенсивний розвиток).
51. Постмодернізм як один із художніх напрямів мистецтва 1990-х років, його риси. Проза, есеїстика: **Г.Пагутяк** («Потрапити в сад», «Косар»), **Ю.Андрухович** («Shevchenko is OK»), **В.Діброва** («Андріївський узвіз»), **Я.Мельник** («Далекий простір»).